ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန
အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၄၂ / ၂၀၁၈
နေပြည်တော်၊ ၁၃၈၀ပြည့်နှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၅ ရက်
(၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်)

ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ က၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ အပ်နှင်းထားသောလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိုကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော် တဆဖြစ်ပွားမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး နည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း(၁)
အမည်၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ သက်ဆိုင်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

အမည်

၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး နည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်ရမည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၂။ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ တစ်ခုတည်း သော ရည်ရွယ်ချက်သည် အပြစ်တင်ခြင်း၊ ဥပဒေအရတာဝန်ရှိခြင်းတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများအား တားဆီး ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သက်ဆိုင်ခြင်း

၃။ ဤနည်းဥပဒေများသည် အောက်ပါတို့တွင်ဖြစ်ပွားသော လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက် ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်စေရမည်-

(က) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လေပိုင်နက်၊

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသည် လေယာဉ် မှတ်ပုံတင်သည့်နိုင်ငံ ဖြစ်သောအခါ -

(၁) အခြားနိုင်ငံအတွင်း၌ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှု ဖြစ်ပေါ်သည့်နေရာကိုသေချာစွာမဖော်ပြနိုင်သောအခါ၊ သို့မဟုတ်၊

(၂) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမြို့ပြလေကြောင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဟုတ်သည့် နိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားသောအခါ။

အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များ

၄။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် ၁၉၃၄ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ်အက်ဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ ထို့အပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-

(က) **ဥပဒေ** ဆိုသည်မှာ ၁၉၃၄ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံလေယာဉ်အက်ဥပဒေကို ဆိုသည်။

(ခ) **မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု** ဆိုသည်မှာ မောင်းသူရှိလေယာဉ်ဖြစ်လျှင်စီးနင်းသူများ လေယာဉ်ပေါ်ရောက်ရှိသည့်အချိန်မှ ထိုစီးနင်းသူများအားလုံး လေယာဉ်မှ ဆင်းသွားသည့်အချိန်အတွင်းဖြစ်စေ၊ မောင်းသူမဲ့လေယာဉ်ဖြစ်လျှင် လေယာဉ်ပျံသန်းမှုအတွက် ရွေ့လျားရန်အဆင်သင့်ဖြစ်သည့်အချိန်မှ ခရီးလမ်းဆုံး၍ လေယာဉ်အား အဓိကတွန်းကန်အားပေးသည့် စက်အင်ဂျင်များ ရပ်တန့်သွားသည့်အချိန်အထိဖြစ်စေ၊ လေယာဉ်လှုပ်ရှားပျံသန်းစဉ် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်သည့် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်သည်-

(၁) အောက်ပါ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် လေယာဉ်ပေါ်ပါ လူတစ်ဦးဦးသေစေခဲ့သော ဒဏ်ရာရရှိခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သောဒဏ်ရာရရှိ ခြင်း-

(ကက) လေယာဉ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခြင်း၊

(ခခ) လေယာဉ်မှ ပြုတ်ထွက်လာသည့် အစိတ်အပိုင်းများ အပါအဝင် လေယာဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုနှင့် တိုက်ရိုက်ထိခိုက်မိခြင်း၊

(ဂဂ) ဂျက်အင်ဂျင်မှစွန့်ထုတ်သော လေပြင်းအား တိုက်ရိုက်ဆောင့်တိုးခြင်း၊

(၂) အောက်ပါ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် လေယာဉ်ထိခိုက်ပျက်စီးသွားခြင်း သို့မဟုတ် လေယာဉ် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ ယိုယွင်းသွားခြင်း-

(ကက) လေယာဉ် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသည့် စွမ်းအား၊ လေယာဉ် ဆောင်ရွက်နိုင်မှု သို့မဟုတ် ပျံသန်းရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဆိုးရွားစွာထိခိုက်သွားခြင်း၊

(ခခ) ထိခိုက်ပျက်စီးမှုသည် အင်ဂျင်ချို့ယွင်းမှုနှင့် အင်ဂျင်အဖုံးများ (Cowlings)၊ ကိရိယာတန်ဆာပလာများ၊ ပန်ကာဒလက်များ (Propellers)၊ တောင်ပံထိပ်ဖျားများ (Wing tips)၊ အင်တင်နာများ (Antennas)၊ တာယာများ၊ ဘရိတ်များ၊ လေတိုးမှုကိုချောမွေ့စေသောဖယ်ရင်များ (Fairings)၊ သေးငယ်သော အပိန့်အချိုင့်များ (Small dents) သို့မဟုတ် လေယာဉ်ကိုယ်ထည် အကာပြားရှိ အပေါက်ငယ်များ (Puncture holes in the Aircraft Skin) ကိုသာ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုဖြစ်သည့်ကိစ္စမှအပ သာမန်အားဖြင့် လေယာဉ်အစိတ်အပိုင်းကို ထိခိုက်ပျက်စီးသည့်အတွက် အဓိကပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် အစားထိုးခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း၊

(၃) လေယာဉ်ပျောက်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် လေယာဉ်ကို လုံးဝဆက်သွယ်၍ မရခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်။ (၁) စာရင်းဇယားပြုလုပ်ရာတွင် တစ်သမတ်တည်းဖြစ်စေရေးအတွက် ရရှိသည့်ဒဏ်ရာသည် ရက် ၃၀ အတွင်း လူသေစေခဲ့သောဒဏ်ရာ ဖြစ်ရမည်။

(၂) လေယာဉ်မှ အပျက်အစီးကို ရှာမတွေ့လျှင် တရားဝင် ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပါက လေယာဉ် ပျောက်ဆုံးနေသည်ဟု ယူဆရမည်။

(၃) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပြုလုပ်ရမည့် မောင်းသူမဲ့ လေယာဉ်အမျိုးအစားကို အဖွဲ့ချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ပါ အပိုဒ် (၅.၁) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းယူဆမည်။

(၄) လေယာဉ်ပျက်စီးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်ခြင်းကို အဖွဲ့ချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ပါ နောက်ဆက်တွဲ (င)တွင် ဖော်ပြထားသည်။

(၅) သဘာဝကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို မိမိ သို့မဟုတ် အခြားသူက ဒဏ်ရာရစေခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်ရာရခြင်း သို့မဟုတ် ခရီးသည်နှင့် လေယာဉ်ဝန်ထမ်းများ နေရာ၏အပြင်ဘက်တွင် လေယာဉ်စီးရန် ခိုးဝင်ခြင်းကြောင့် ဒဏ်ရာရရှိမှုနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

(ဂ) **လေယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ဝန်ကြီးဌာနက ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်ကိုဆိုသည်။

(ဃ) **အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်** ဆိုသည်မှာ အခြားနိုင်ငံတစ်ခုက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အရည်အချင်းကို အခြေခံ၍နိုင်ငံတစ်ခုက လွှဲအပ်တာဝန်ပေးသောသူကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ နိုင်ငံတစ်ခုက မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပြီးသည့်အခါ ထိုသို့လွှဲအပ်တာဝန်ပေးသည့် အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်သည် သာမန်အားဖြင့် ထိုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်ထံမှ အခွင့်အာဏာရရှိမည်ဖြစ်သည်။

(င) **အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရာတွင် အသိအမှတ်ပြုကိုယ်စားလှယ်အား ကူညီဆောင်ရွက်ရန် အရည်အချင်းကို အခြေခံ၍ နိုင်ငံတစ်ခုက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသူကို ဆိုသည်။

(စ) **လေယာဉ် (aircraft)** ဆိုသည်မှာ လေသည်ကမ္ဘာမြေကြီးမျက်နှာပြင်ကို ဆန့်ကျင်၍ တုန့်ပြန်မှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာ့လေထုအတွင်း၌ လေ၏တုန့်ပြန်မှုမှ ဆင်းသက်လာသော အထောက်အပံ့ဖြင့် ရွေ့လျားနိုင်သော စက်ယန္တရားကိုဆိုသည်။

(ဆ) **နောက်ဆက်တွဲ-၁၃** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်းနှင့် ထောက်ခံအကြံပြုချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမြို့ပြလေကြောင်းကွန်ဗင်းရှင်း၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ကိုဆိုသည်။

(ဇ) **ဖြစ်စေသောအကြောင်းတရား** ဆိုသည်မှာ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ၊ ထိမ်ချန်ခြင်းများ၊အဖြစ်အပျက်များ၊အခြေအနေများ သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်ပတ်သက်သမျှ ပေါင်းစပ်ခြင်းများသည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုအား ဦးတည်နေခြင်းကိုဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ဖြစ်စေသော အကြောင်းတရား၏ ဖော်ထုတ်ချက်များသည် အပြစ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် မြို့ပြစီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ စိစစ်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိခြင်းအားသွယ်ဝိုက်ဖော်ပြခြင်းမဟုတ်ပါ။

(ဈ) **တိုက်မိခြင်း** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်တစ်စီးနှင့်တစ်စီး တိုက်မိခြင်း သို့မဟုတ် အခြားအရာဝတ္ထုနှင့် လေယာဉ် တိုက်မိခြင်းကို ဆိုသည်။

(ည) **ဖြစ်ပွားရသောအကြောင်းအရင်း** ဆိုသည်မှာ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ၊ ထိမ်ချန်ခြင်းများ၊ အဖြစ်အပျက်များ၊ အခြေအနေများ သို့မဟုတ် ယင်းနှင့်ပတ်သက်သော ပေါင်းစပ်ခြင်းများအား ဖယ်ရှားပစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ရှောင်ရှားခြင်းဖြင့် မတော်တဆထိခိုက်မှု၊ဖြစ်ပွားမှုအကျိုးဆက်အား သိသိသာသာလျော့နည်းသွားစေခြင်း သို့မဟုတ် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု၊ ဖြစ်ပွားမှု ဖြစ်နိုင်ခြေထုတ်ဖော်ခြင်းကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းအရင်းများ၏ ဖော်ထုတ်ချက်များသည် အပြစ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် မြို့ပြစီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ စိစစ်သတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှုဆိုင်ရာတာဝန်ရှိခြင်းအား သွယ်ဝိုက်ဖော်ပြခြင်း မဟုတ်ပါ။

(ဋ) **ဘေးအန္တရာယ်ရှိသောကုန်ပစ္စည်း** ဆိုသည်မှာ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ ပစ္စည်းလုံခြုံရေး သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့ကို ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်သော အရာဝတ္ထုများကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အဖွဲ့ချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၈ (လေထဲ၌ ဘေးအန္တရာယ်ရှိသောကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း)နှင့် အဖွဲ့ချုပ်၏ (မှတ်တမ်း-၉၂၈၄)(လေထဲ၌ဘေးအန္တရာယ်ရှိသောကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစွာသယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်) များတွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

(ဌ) **စာတမ်းအမှတ်အသား** ဆိုသည်မှာ မည်သည့် စာပေးစာယူစာတမ်း၊ နားလည်မှုစာချွန်လွှာ၊ အညွှန်းစာအုပ်၊ စီမံချက်၊ မြေပုံ၊ ပုံကြမ်း၊ ပုံစံ၊ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း သို့မဟုတ် ဂရပ်ဖစ်ပုံနှိပ်ခြင်း၊ ဖလင်၊ အသံဖမ်းစက်၊ ဗွီဒီယိုတိတ်ခွေ၊ အီလက်ထရောနစ်ဆိုင်ရာဖိုင်များနှင့် အချက်အလက်များ၊ ယင်းတို့နှင့်ပတ်သက်သော မိတ္တူများကိုဆိုသည်။

(ဍ) **လေယာဉ်ပျံသန်းမှုမှတ်တမ်းတင်စက်** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုတို့ကို ပြည့်စုံစွာစုံစမ်းစစ်ဆေးရန် လေယာဉ်အတွင်းတပ်ဆင်ထားသော မှတ်တမ်းတင်စက် အမျိုးအစားတစ်ခုခုကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ လေယာဉ်ပျံသန်းမှုမှတ်တမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို နောက်ဆက်တွဲ-၆ အပိုင်း(၁၊ ၂ နှင့် ၃) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

(ဎ) **ဌာနအကြီးအကဲ** ဆိုသည်မှာ ဤနည်းဥပဒေများပါ ဖွင့်ဆိုချက်များအရ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် ဝန်ကြီးဌာနကခန့်အပ်သည့် အရည်အချင်းပြည့်ဝသော အရာရှိကိုဆိုသည်။

(ဏ) **အဖွဲ့ချုပ်** ဆိုသည်မှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမြို့ပြလေကြောင်းအဖွဲ့ချုပ်ကို ဆိုသည်။

(တ) **မတော်တဆဖြစ်ပွားမှု** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုမှအပ လေယာဉ်ပျံသန်းမှုအား ထိခိုက်စေခြင်း သို့မဟုတ် လေယာဉ်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာပျံသန်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပွားသောဖြစ်စဉ်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆိုသည်။

(ထ) **စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း** ဆိုသည်မှာ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု ဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းအရင်း၊ ဆုံးဖြတ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများ၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအတွက် ထောက်ခံတင်ပြချက်များ အပါအဝင် သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းများပြုလုပ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဆိုသည်။

(ဒ) **စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်က လွှဲအပ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသူကိုဆိုသည်။

(ဓ) **တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကွပ်ကဲရန် တာဝန်အပ်နှင်းခြင်းခံရသောသူကို ဆိုသည်။

(န) **အများဆုံးဒြပ်ထု** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်၏ အများဆုံးတင်ဆောင်ခွင့်ပြုထားသည့် ထုထည်အလေးချိန်ကိုဆိုသည်။

(ပ) **ဝန်ကြီးဌာန** ဆိုသည်မှာ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။

(ဖ) **လေ့လာသူ** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ရန်ဖြစ်စေ၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာဌာနက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင်တက်ရောက်ရန်ဖြစ်စေ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်က အခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားသည့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၏ ကိုယ်စားလှယ်ကိုဆိုသည်။

(ဗ) **ဖြစ်ပျက်ခြင်း** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်သော မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆိုသည်။

(ဘ) **လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ** ဆိုသည်မှာအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းထိတွေ့ဆက်စပ်မှုရှိရန် သို့မဟုတ် လေယာဉ်လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ထိုလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ဆက်စပ်ပေးသောသူကို ဆိုသည်။

(မ) **ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူ** ဆိုသည်မှာ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အာဏာပိုင်ကဆောင်ရွက်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းပြုရာတွင် လေယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုအား စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသူအား မိမိ၏စုံစမ်းစစ် ဆေးမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေပါက လုပ်ငန်းစဉ်များအောင်မြင်မည်ဟုထင်မြင်လျှင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွင် ထိုသူအား ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အာဏာပိုင်က တာဝန်ပေးခြင်းခံရသူကို ဆိုသည်။

(ယ) **ပဏာမအစီရင်ခံစာ** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၏ အစောပိုင်းကာလအတွင်း ကနဦး ရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ချက်ချင်းသတင်းပေးပို့ရေးအတွက် ဆက်သွယ်အကြောင်းကြားခြင်းကို ဆိုသည်။

(ရ) **ဘေးကင်းလုံခြုံမှုထောက်ခံချက်** ဆိုသည်မှာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများသည် လေယာဉ် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများကို အပြစ်တင်ရန်နှင့် ပေးလျော်ရေးတာဝန်ရှိစေရန် မဟုတ်ဘဲ လေယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများမဖြစ်ပွားစေရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်က စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်ကို အခြေခံ၍ထောက်ခံအဆိုပြုချက်ကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက်။ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု ထောက်ခံချက်သည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်း ရှင်းရေးလေ့လာတွေ့ရှိချက်များ အပါအဝင် မတူညီကွဲပြား သော ဖြစ်ပွားမှု အကြောင်းရင်းခံများ ဖြစ်စေနိုင်သည်။

(လ) **ပြင်းထန်သောမတော်တဆဖြစ်ပွားမှု** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်ပျံသန်းမှုပြုလုပ်နေသော အချိန်အတွင်းလေယာဉ်ပေါ်တွင် လူများလိုက်ပါလာသောအချိန်မှ လူများဆင်းသက် ပြီးသည့်အထိ လေယာဉ်ပျံသန်းနေစဉ်တွင်လည်းကောင်း၊ မောင်းသူမဲ့လေယာဉ် ဖြစ်ပါက လေယာဉ်စတင်ပျံသန်းချိန်မှ လေယာဉ်ပျံသန်းမှုရပ်နားချိန်နှင့် လေယာဉ် စနစ်ရပ်တန့်သည့် အချိန်အထိတွင်လည်းကောင်း၊ မတော်တဆဖြစ်ပွားစေသည့် အကြောင်းအရာများအားလုံးနှင့် လေယာဉ်ပျံသန်းမှုစနစ်ကို ရပ်တန့်စေသော အကြောင်းအရာများအားလုံးကို ဆိုသည်။

ရှင်းလင်းချက် (၁) ကြီးမားသော မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများသည် ပေါ်ပေါက်လာသည့် အကျိုးဆက်အပေါ် မူတည်၍ ကွဲပြားခြားနားမှုရှိရမည်၊

(၂) ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုကို နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ၏ ပူးတွဲပါ(ဂ) တွင် ဥပမာများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

(ဝ) **ပြင်းထန်သောထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု** ဆိုသည်မှာ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုတွင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား အောက်ပါအတိုင်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိစေခြင်းကိုဆိုသည်-

(၁) မတော်တဆထိခိုက်မှု၌ ဒဏ်ရာစတင်ရရှိသည့်နေ့မှ ၇ ရက်အတွင်း ဆေးရုံတွင် ၄၈ နာရီထက်ပို၍ တက်ရောက်ကုသရခြင်း၊

(၂) လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်း၊ နှာခေါင်းရိုးမှအပ လူခန္ဓာကိုယ်၏ အခြားအရိုးများကျိုးပဲ့ခြင်း၊

(၃) စုတ်ပြတ်ပေါက်ပြဲ ဒဏ်ရာဖြစ်ပွားခြင်း၊ ဒဏ်ရာမှသွေးထွက်လွန်ခြင်း၊ အကြော၊ ကြွက်သား၊ အရွတ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာဖြစ်ခြင်း၊

(၄) ကိုယ်အင်္ဂါ အတွင်းပိုင်း အစိတ်အပိုင်းတွင် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုဖြစ်ခြင်း၊

(၅) ခန္ဓာကိုယ်မျက်နှာပြင်၏ (၅) ရာခိုင်နှုန်း မီးလောင်ကျွမ်းခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း၏ ဒုတိယအဆင့် သို့မဟုတ် တတိယအဆင့် မီးလောင်ကျွမ်းခြင်း၊

(၆) ကူးစက်တတ်သော ရောဂါဖြစ်ပွားစေနိုင်သော အရာများကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သော ဓာတ်ရောင်ခြည်သင့်စေခြင်း၊

(သ) **စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာမြို့ပြလေကြောင်းအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကိုဆိုသည်။

(ဟ) **လေယာဉ်ဒီဇိုင်းရေးဆွဲပြုလုပ်သောနိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ မတော်တဆဖြစ်ပွားသော လေယာဉ်၏ ကိုယ်ထည်ဒီဇိုင်းရေးဆွဲပြုလုပ်သော အဖွဲ့အစည်းအပေါ်၌ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောနိုင်ငံကိုဆိုသည်။

(ဠ) **ထုတ်လုပ်တပ်ဆင်သောနိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်ကိုယ်ထည်၊ စက်နှင့် ပန်ကာဒလက်တို့ကို နောက်ဆုံးတပ်ဆင်ရာတွင် တာဝန်ရှိသောအဖွဲ့အစည်းပေါ်၌ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံကိုဆိုသည်။

(အ) **လေယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားသောနိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်သော လေပိုင်နက်နိုင်ငံကိုဆိုသည်။

(ကက) **လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်နိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ၏ ပင်မလုပ်ငန်းရှိသည့်နိုင်ငံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့လုပ်ငန်းနေရာမရှိလျှင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ၏ အမြဲတမ်းနေထိုင်သောနိုင်ငံကိုသော်လည်းကောင်း ဆိုသည်။

(ခခ) **မှတ်ပုံတင်သည့်နိုင်ငံ** ဆိုသည်မှာ လေယာဉ်ကိုမှတ်ပုံတင်ထားသော နိုင်ငံကိုဆိုသည်။

အခန်း(၂)

လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ၎င်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်

၅။ ဝန်ကြီးဌာနသည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနကို လွတ်လပ်သည့်အဖွဲ့အဖြစ်၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုထမ်းဆောင်နိုင်ရန် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများ၊ အရာထမ်းများဖြင့်ဖွဲ့စည်းရမည်။ ယင်းဌာနကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်ဟု သတ်မှတ်သည်။

လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၆။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်သည်-

(က) အပြစ်တင်ခြင်း၊ ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိခြင်းတို့နှင့် သီးခြားဖြစ်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကိုဆောင်ရွက်ရမည်၊

(ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်ရာတွင်၊ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ပြုလုပ်ပြီး လွတ်လပ်မှုရှိရမည်၊

(ဂ) မတော်တဆထိခိုက်မှုနှင့် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများကို အောက်ပါ အခြေအနေမျိုးတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရမည်-

(၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင်း၌ဖြစ်လျှင်၊

(၂) မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပတွင် မြန်မာလေယာဉ်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လေယာဉ် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူက လုပ်ကိုင်သည့်လေယာဉ် ဖြစ်လျှင်-

(ကက) မတော်တဆမှုကို နောက်ဆက်တွဲ- ၁၃ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံမဟုတ်သည့်နိုင်ငံက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုမပြုလုပ်လျှင်ဖြစ်စေ၊

(ခခ) နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီမှုအရ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက ကိုယ်စားလှယ် လွှဲအပ်လျှင်ဖြစ်စေ၊

(၃) မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်လေယာဉ်ဖြစ်ပြီး၊ မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားသောနေရာကို သေချာစွာသတ်မှတ်၍မရသည့် အခြေအနေတွင်ဖြစ်စေ။

(ဃ) မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို အောက်ပါအခြေအနေမျိုးတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပြုလုပ်မည်-

(၁) မြန်မာနိုင်ငံတွင်း၌ဖြစ်ပြီး လေကြောင်းဆိုင်ရာသင်ခန်းစာ (Lesson Learned) ရယူနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊

(၂) မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပတွင်ဖြစ်သော်လည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံမှတ်ပုံတင်လေယာဉ်ဖြစ်ပြီး လေကြောင်းဆိုင်ရာသင်ခန်းစာ (Lesson Learned) ရယူနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ၊

(၃) ဤလုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်ဖော်ပြထားသော အကျိုးရလဒ်မျိုးရရှိနိုင်လျှင်ဖြစ်စေ။

၇။ ဤနည်းဥပဒေပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးလျက်၊ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်နှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများသည် ချီကာဂိုကွန်ဗင်းရှင်း၌ ပါရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် အညီဆောင်ရွက်ရမည်။

၈။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်သည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုများစုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးနောက် အစီရင်ခံစာကို အများပြည်သူများဖတ်ရှုနိုင်ရန် အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၉။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အာဏာပိုင်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မြို့ပြလေကြောင်း ကွန်ဗင်းရှင်းနှင့်အဖွဲ့ချုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသော စံချိန်စံညွှန်းများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း(၃)

ခန့်အပ်ခြင်း၊ ဌာနအကြီးအကဲနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည်-

(က) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရန် တာဝန်ရှိသောဌာနအကြီးအကဲကို ခန့်အပ်ရမည်၊

(ခ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များအရ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို ထိရောက်စွာ စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာငွေလုံလောက်စွာထားရှိရမည်။

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သေချာစွာကျင့်သုံးနိုင်ရန် ဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သော ပညာအရည်အချင်း၊ အတွေ့အကြုံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

ဌာနအကြီးအကဲ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၁၂။ ဌာနအကြီးအကဲသည် အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) မတော်တဆထိခိုက်မှုများစုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မူဝါဒများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊

(ခ) မတော်တဆထိခိုက်မှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများကိုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက် ရန်၊

(ဂ) သင့်တော်သည်ဟု ယူဆပါက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအားလုံးဖြစ်စေ၊ တစိတ်တဒေသဖြစ် စေ၊ အခြားနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် ဒေသတွင်း လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့အစည်းထံသို့ဖြစ်စေ ကိုယ်စားလှယ်လွှဲအပ် ဆောင်ရွက်ရန်၊

(ဃ) မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးတစ်ခုအတွက် တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး မှူးအဖြစ် သတ်မှတ်တာဝန်ပေးရန်၊

(င) မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဝင်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းပေးရန် နှင့် ခန့်အပ်ကြောင်းထောက်ခံချက် လက်မှတ်ထုတ်ပေးရန်၊

(စ) မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာ အား ထုတ်ပြန်ပေးရန်၊

တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၁၃။ တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးသည် ဌာနအကြီးအကဲ၏ကိုယ်စား၊ ဤအခန်းပါ မတော် တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန်သီးခြားတာဝန်ရှိရမည်။

၁၄။ တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးသည်-

(က) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအာဏာပိုင်က ပြုလုပ်သောစုံစမ်း စစ်ဆေးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းအရင်း ၏ တွေ့ရှိချက်များ၊ သွယ်ဝိုက်ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများ၊ ဘေးကင်း လုံခြုံမှုထောက်ခံချက်များ အပါအဝင်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာ အရာအားလုံးကို ဌာန အကြီးအကဲထံ တင်ပြရမည်၊

(ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအတွက် လိုအပ်သော လေ့လာသူ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်

၁၅။ မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများသည် အောက်ပါအတိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်-

(က) သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် လူတစ်ဦးဦးကိုသူ၏ရှေ့မှောက်ကိုခေါ်ယူ၍ စစ်ဆေးနိုင်ခြင်း၊ လိုအပ်သောမေးခွန်းများကိုမေး၍ အဖြေရယူနိုင်ခြင်း၊ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များ ရယူနိုင်ခြင်း၊

(ခ) (၁) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု ဖြစ်ပွားသည့်နေရာကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

(၂) လေယာဉ်နှင့်အခြားအစိတ်အပိုင်းများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

(၃) မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်သည့် လေယာဉ်နှင့်ပတ်သက်သော မှတ်တမ်းများနှင့် သက်သေခံမှတ်တမ်းများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

(ဂ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်နေရာသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်း၊ ပစ္စည်းတစ်ခုခုအား သိမ်းဆည်းနိုင်ခြင်း၊

(ဃ) မတော်တဆထိခိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့်နေရာ၊ ပတ်သက်သည်ဟုဖြစ်တန်ရာရှိသော နေရာများကိုကန့်သတ်နိုင်ခြင်း၊ တားမြစ်နိုင်ခြင်း၊

(င) မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သိမ်းပိုက်ထားသော မည်သည့်အရာကိုမဆို လိုအပ်သလို စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊

ရှင်းလင်းချက်။ ထိုသို့စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သောသူများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို အနှောင့်အယှက်မဖြစ်လျှင် ဖိတ်ခေါ်နိုင်သည်။

(စ) မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော မှတ်တမ်းများကိုမိတ္တူကူးယူနိုင်ခြင်း၊

(ဆ) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင် မှတ်တမ်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

(ဇ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးက သင့်တော်သည်ဟုထင်မြင်ယူဆပါက လူတစ်ဦးဦးထံမှ ထွက်ဆိုချက်ရယူနိုင်ခြင်း၊ ထွက်ဆိုချက်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးစေခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊

(ဈ) လေယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်ပတ်သက်သော လူများကို ဆေးစစ်ချက်လက်မှတ်တင်ပြခိုင်းနိုင်ခြင်း၊

(ည) အကျိုးအကြောင်းဆီလျော်ပါက လူနာနှင့်ပတ်သက်သည့် ဆေးပညာဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဆရာဝန်များကို မေးမြန်းနိုင်ခြင်း၊

(ဋ) အကျိုးအကြောင်းဆီလျော်ပါက သေဆုံးသွားသောအလောင်းကို သေဆုံးရသည့်အကြောင်းသိရှိရန် ခွဲစိတ်စစ်ဆေး စေခိုင်းနိုင်ခြင်း၊

(ဌ) သေဆုံးသွားသောအလောင်း သို့မဟုတ် လူ့အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို သေဆုံးရသည့်အကြောင်းအရင်း သိရှိရန် ခွဲစိတ်ရန်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်း၊

(ဍ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ လေယာဉ် သို့မဟုတ် ၎င်း၏အစိတ်အပိုင်းကို တိုက်ရိုက်ထိန်းသိမ်းနိုင်သည်အထိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိသူများကို မေတ္တာရပ်ခံနိုင်ခြင်း၊

အခန်း (၄)

အကြောင်းကြားခြင်း

မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများ

၁၆။ (က) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများဖြစ်ပါက လေယာဉ်ပိုင်ရှင်၊ လေယာဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ၊ လေယာဉ်မှူးကြီးနှင့် လေယာဉ်အမှုထမ်းတစ်ဦးဦး၊ လေဆိပ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ၊ လေကြောင်းထိန်းသူတို့မှ လေယာဉ်

မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ သတင်းအချက်အလက်ပြည့်စုံစွာ အမြန်ဆုံးရရာနည်းဖြင့် သတင်းပို့ရမည်၊

(ခ) လေယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ အပိုဒ် (က) နှင့်အညီ သတင်းပို့ရာတွင် ဤနည်းဥပဒေပါ ဇယား(၁)အတိုင်း ပြည့်စုံစွာဖော်ပြရမည်။ အကြောင်းအချက်မပြည့်စုံခြင်း၊ အကြောင်းကြားသတင်းပို့နောက်ကျခြင်း မဖြစ်စေရ။

အခန်း (၅)

စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းအမျိုးအစားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း

၁၇။ (က) ဌာနအကြီးအကဲသည် မည်သည့်လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုများကိုမဆို စစ်ဆေးမည့် မူဝါဒများ ချမှတ်ရမည်၊

(ခ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် အောက်ဖော်ပြပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်-

(၁) ကြီးမားသော မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုအားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း၊

(၂) လေယာဉ်၏အများဆုံးအလေးချိန် (၂၂၅၀)ကီလိုဂရမ်အထက် ပြင်းထန်သော ဖြစ်ပွားမှုအားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း၊

(၃) ပြင်းထန်သော ဖြစ်ပွားမှုအားလုံးကို စစ်ဆေးခြင်း၊

(၄) အခြားသော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုများကို လိုအပ်ပါက စစ်ဆေးခြင်း။

၁၈။ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရာတွင် သက်သေအထောက်အထားများရယူရာ၌ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် တရားစွဲဆိုရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကြောင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိစေရ။

တရားစွဲဆိုမှု အတားအဆီးဖြစ်စေခြင်း

၁၉။ (က) ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး သို့မဟုတ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူ တစ်ဦးဦးကို အခြားသူများမှ ဟန့်တားနှောင့်ယှက်ခြင်းမရှိစေရ၊

(ခ) ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နေသော စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးတစ်ဦးဦးက ဆင့်ခေါ်ရာတွင် လုံလောက်သောအကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ လာရောက်ရန်မပျက်ကွက်စေရ။

စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ တရားစီရင်ခြင်း

၂၀။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးသည့် မတော်တဆမှု သို့မဟုတ် စုံစမ်းနေသည့်မတော်တဆမှု သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမည့်မတော်တဆမှုများအတွက်အခြားမည်သည့်ဌာနကမျှ ဤနည်းဥပဒေကိုအသုံးပြု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းမပြုလုပ်ရ။ ဤနည်းဥပဒေ ၂၀ သည် အောက်ပါတို့နှင့် မသက်ဆိုင်စေရ-

(က) ဤနည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှလွဲ၍ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုကို မြန်မာနိုင်ငံသက်ဆိုင်ရာ ဌာနတစ်ခုခုမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နိုင်သည်၊

(ခ) တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ အာဏာအပ်နှင်းခံရသည့် သက်ဆိုင်ရာဌာနတစ်ခုခုမှ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုကို ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပြုလုပ်နိုင်သည်။

၂၁။ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအတွက် ဤလေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည်-

(က) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အပျက်အစီး၊ ပစ္စည်းများအပါအဝင် မတော်တဆဖြစ်ပွားရာနေရာသို့ အတားအဆီးမရှိဝင်ရောက်ခွင့်ရှိသည်၊

(ခ) လေယာဉ်ပျံသန်းမှုမှတ်တမ်းတင်စက်၊ လေကြောင်းထိန်းလုပ်ငန်းမှတ်တမ်းတင်စက်၊ လေကြောင်းထိန်းမှတ်တမ်းများ အပါအဝင် လေယာဉ်အပျက်အစီး၊ အခြားသက်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အတားအဆီးမရှိ ရယူခွင့်နှင့် ထိန်းသိမ်းခွင့်ရှိသည်၊

(ဂ) အပျက်အစီးနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်စစ်ဆေးမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြန့်ကြာမှု မရှိဘဲ အတားအဆီးမဲ့ထိန်းသိမ်းနိုင်သည်၊

(ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကာလတစ်ခုလုံးအတွက် လေယာဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်သည့်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်၊

(င) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအတွက် မလိုအပ်တော့သည့်အခါ ထိန်းသိမ်းထားသောလေယာဉ်၊ လေယာဉ်အစိတ်အပိုင်း၊ မတော်တဆ ဖြစ်သည့်နေရာတို့ကို ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရမည်၊

(စ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးက သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်ပါက သက်သေထွက်ဆိုချက်ကို လူအများထံမှ ရယူနိုင်သည်။

ပြည်ပစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

၂၂။ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပတွင်ဖြစ်သော ကြီးမားသောမတော်တဆထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်ကြောင်းကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ အကြောင်းကြားသောအခါ အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်-

(က) အကြောင်းကြားခြင်းကို လက်ခံရရှိပါက လက်ခံရရှိကြောင်း ပြန်ကြားရမည်၊

(ခ) အကြောင်းကြားသောနိုင်ငံအား အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို အမြန်ဆုံးအကြောင်း ပြန်ကြားပေးရမည်-

(၁) မတော်တဆထိခိုက်မှုတွင်ပါဝင်သော လေယာဉ်၊ လေယာဉ်အမှုထမ်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊

(၂) မြန်မာနိုင်ငံသည် လေယာဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ နိုင်ငံဖြစ်လျှင် လေယာဉ်ပေါ်တွင် တင်ဆောင်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းသတင်း အချက်အလက်အသေးစိတ်၊

(ဂ) အကြောင်းကြားသောနိုင်ငံအား အောက်ပါအတိုင်းသတင်းပေးရမည်-

(၁) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနအနေဖြင့် ဥပဒေကြောင်းအရ အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ရန်ရှိ၊ မရှိ၊

(၂) ဥပဒေကြောင်းအရ အသိအမှတ်ပြုကိုယ်စားလှယ် စေလွှတ်မည်ဆိုပါက ထိုသူ၏ ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ၊ ခန့်မှန်းရောက်ရှိမည့်နေ့တို့ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြပေးရမည်၊

(ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်နေသောနိုင်ငံက အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်ခန့်ရန် မေတ္တာရပ်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သောမတော်တဆဖြစ်ပွားမှုတွင် လေယာဉ်၏အမြင့်ဆုံးအလေးချိန်သည် (၂၂၅၀) ကီလိုဂရမ် ကျော်လွန်ပါက ကိုယ်စားလှယ်ကိုခန့်အပ်ရမည်။

လေ့လာသူများ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၊ အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်များ

၂၃။ အစိုးရဌာနတစ်ခုခုအနေဖြင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက်စိတ်ဝင်စားမှုရှိလျှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ လေ့လာသူအဖြစ်ခန့်လျှင် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနအနေဖြင့် လေ့လာသူအဖြစ်ခန့်အပ်နိုင်သည်။

၂၄။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန၏ ထင်မြင်ယူဆချက်အရ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် ဌာန၏အခွင့်အာဏာရရှိရေးကို လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်လျှင် မည်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင်မဆို ထိုသူအားပါဝင်ဆောင်ရွက်သူအဖြစ် ခန့်အပ်နိုင်သည်။

၂၅။ ချီကာဂိုကွန်ဗင်းရှင်း၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ အရ၊ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတိုင်းတွင် နိုင်ငံများကခန့်အပ်သော အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များလည်းပါဝင်နိုင်သည်။

၂၆။ ချီကာဂိုကွန်ဗင်းရှင်း၏ နောက်ဆက်တွဲ-၁၃ အရ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနက ပြုလုပ်သောစုံစမ်းမှုတိုင်းတွင် မတော်တဆထိခိုက်မှု၌ လူအသေအပျောက်များသော သို့မဟုတ် ဒဏ်ရာရရှိမှုများသောနိုင်ငံမှ ကျွမ်းကျင်သူခန့်အပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂၇။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနအနေဖြင့် ၎င်း၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများတွင် အထောက်အကူပြုစေရန် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ၌ အထူးကျွမ်းကျင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်အား ယာယီခန့်အပ်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂၈။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနအနေဖြင့် အောက်ပါအခြေအနေတို့တွင် လေ့လာသူ သို့မဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို ဖယ်ရှားနိုင်ခြင်း၊ ဖယ်ရှားခိုင်းခြင်းပြုနိုင်သည်-

(က) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသော အခြေအနေများကို ဆန့်ကျင်ငြင်းပယ်ခြင်း၊

(ခ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန၏ ထင်မြင်ယူဆချက်အရ ထိုသူသည် ဆန့်ကျင်ဘက်စိတ်ဝင်စားမှုကြောင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုဆောင်ရွက်ခြင်းကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာစေခြင်း။

၂၉။ နည်းဥပဒေ ၂၃၊ ၂၄ နှင့် ၂၇ တို့အရ ခန့်အပ်ခြင်းခံရသော လေ့လာသူ သို့မဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူတို့သည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနက သတ်မှတ်ထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ-

(က) မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်ပွားရာနေရာကို သွားနိုင်သည်၊

(ခ) မတော်တဆထိခိုက်မှုတွင်ပါဝင်သည့်လေယာဉ်နှင့် ၎င်း၏အစိတ်အပိုင်းများကို စစ်ဆေးနိုင်သည်၊

(ဂ) ဥပဒေအရတားမြစ်ထားခြင်းမရှိလျှင် အောက်ပါတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့်မှတ်တမ်းကိုမဆို စစ်ဆေးနိုင်သည်-

(၁) မတော်တဆမှုဖြစ်သည့်အချိန်က လေကြောင်းလိုင်းအခြေအနေ၊

(၂) မတော်တဆမှုတွင် ပါဝင်သောလေယာဉ်အမှုထမ်းများအကြောင်း၊

(၃) လေယာဉ်၏အစိတ်အပိုင်းနှင့် ပါဝင်သောပစ္စည်းများ၊

(ဃ) ဓါတ်ခွဲခန်းစမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု သို့မဟုတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများကို တက်ရောက်နိုင်သည်။

၃၀။ နည်းဥပဒေ ၂၄ နှင့် ၂၅ တို့အရခန့်အပ်ထားသောသူသည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ ပြုလုပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများတွင် ဥပဒေအရတားမြစ်မှုများမရှိလျှင် နောက်ဆက်တွဲ- ၁၃တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော စံချိန်စံညွှန်းများအတိုင်း အခွင့်အရေးများကိုရမည်။

၃၁။ ဌာနအကြီးအကဲ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိပါက လေ့လာသူ သို့မဟုတ် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူတို့သည် သက်သေများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်မရှိစေရ။

၃၂။ နည်းဥပဒေ ၁၅ အပိုဒ်ခွဲ(င)အရ၊ လေယာဉ်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ရာနေရာကို ကြည့်ရှုလေ့လာသူများသည်-

(က) စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုမပြုလုပ်ခင် သို့မဟုတ် စမ်းသပ်စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ပြီးနောက် ထိုအစိတ်အပိုင်း၏ အခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်နိုင်သည်၊

(ခ) ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်သူများ၊ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူများကို တက်ရောက် စေနိုင်သည်။

လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု ဖြစ်ပွားသည့်နေရာ စသည်တို့ကို လုံခြုံအောင်ပြုလုပ်ခြင်း

၃၃။ (က) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လေယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားမှု ဖြစ်ပွားသောအခါ -

(၁) ဌာနအကြီးအကဲ သို့မဟုတ် တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး သို့မဟုတ် တရားဝင် ဝင်ရောက်ခွင့်ရှိသူမှလွဲ၍ အခြားသူများသည် မတော်တဆထိခိုက်မှု တွင် ပါဝင်သော လေယာဉ် သို့မဟုတ် ၎င်း၏ဆက်စပ်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် မတော်တဆဖြစ်ပွားသည့်နေရာကို သွားရောက်ခွင့်၊ ကိုင်တွယ်ခွင့်မရှိ၊

(၂) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ ဌာနအကြီးအကဲ သို့မဟုတ် တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးတို့၏ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်မှလွဲ၍ မည်သူမျှ လေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်၏ ပါဝင်ပစ္စည်းတို့ကိုရွှေ့ခြင်း၊ တားမြစ်ခြင်းမပြုလုပ်ရ၊

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ(က)ပါအချက်များသည်အောက်ပါအခြေအနေများနှင့်မသက်ဆိုင်စေရ-

(၁) မတော်တဆထိခိုက်မှုနေရာမှ လူ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန်ဖယ်ရှားရန်လိုအပ်သော အခါ ၊

(၂) မတော်တဆထိခိုက်မှုနေရာမှ အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သောပစ္စည်း သို့မဟုတ် တန်ဖိုးကြီးသောပစ္စည်း သို့မဟုတ် စာများကိုဖယ်ရှားရန်လိုအပ်သောအခါ၊

(၃) မီးကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ သက်သေအထောက်အထားများ သို့မဟုတ် လေယာဉ်မှအပျက်အစီးအပိုင်းအစများ ပျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သောအခါ၊

(၄) မတော်တဆဖြစ်သည့် လေယာဉ် သို့မဟုတ် လေယာဉ်မှ အပျက်အစီးအပိုင်းအစများသည် ရေထဲတွင်တည်ရှိသောအခါ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရာနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် လိုအပ်သောအခါ၊

(၅) အများပြည်သူများကို အတားအဆီးဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် လေကြောင်းသွားလာမှုကိုအတားအဆီးဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို အတားအဆီးဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အန္တရာယ်တစ်ခုခုကို ကာကွယ်ရန်လိုအပ်သောအခါ၊

ရှင်းလင်းချက်။ တရားဝင် ဝင်ရောက်ခွင့်ရှိသူဆိုသည်မှာ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ ဌာနအကြီးအကဲ၊ တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးများ၊ ရဲအရာရှိ၊ အကောက်ခွန်အရာရှိ၊ မတော်တဆမှုတွင် တပ်မတော်လေယာဉ်များပါရှိပါက တပ်မတော်မှအကြီးအကဲ၏ ခွင့်ပြုချက်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုဆိုသည်။

စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးအတွက် အခကြေးငွေ

၃၄။ အစိုးရဝန်ထမ်းမှလွဲ၍ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပြုလုပ်ရန် ခန့်အပ်ထားလျှင် ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အခကြေးငွေပေးအပ်နိုင်သည်။

စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှုး၏ သက်သေခံချက်

၃၅။ အပြစ်တင်ခြင်း၊ တာဝန်ရှိခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပြုလုပ်သောစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ၊ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှုးများကို သက်သေထွက်ဆိုရန်အတွက် အတင်းအဓမ္မသက်သေမခေါ်ယူရ။

စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကို ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခြင်း

၃၆။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးပိတ်သိမ်းပြီးနောက် ထူးခြားသောအထောက်အထားအသစ် ပေါ်ထွက်လာလျှင် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကို အသစ်ပြန်လည်စတင်နိုင်သည်။

အခန်း (၆)

သတင်းပို့ခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာ

လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုအစီရင်ခံစာ

၃၇။ လေယာဉ်မတော်တဆမှုဖြစ်ပါက လေယာဉ်ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် လေယာဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် လေယာဉ်မှုး သို့မဟုတ် လေယာဉ်အမှုထမ်း သို့မဟုတ် လေဆိပ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူ သို့မဟုတ် လေကြောင်းထိန်း သို့မဟုတ် ထိုအကြောင်းအရာကိုသိသော မည်သူမဆို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးနည်းဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံးသတင်းအပြည့်အစုံကိုပေးပို့ရမည်။

၃၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လေယာဉ်မတော်တဆမှုဖြစ်ပွားပါက သတင်းရပြီးနောက် လေယာဉ်မှတ်ပုံတင်သည့်နိုင်ငံ၊ လေယာဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်နိုင်ငံ၊ လေယာဉ်ဒီဇိုင်းပြုလုပ်ပေးသည့်နိုင်ငံ၊ လေယာဉ်ထုတ်လုပ်သည့်နိုင်ငံနှင့် လေယာဉ်သည် (၂၂၅၀) ကီလိုဂရမ်ကျော်ပါက အဖွဲ့ချုပ်သို့အမြန်ဆုံးနည်းဖြင့် သတင်းပေးပို့ရမည်။

လေယာဉ်အမှုထမ်းများ၏ ထွက်ဆိုချက်များ

၃၉။ ကြီးမားသော လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သောမတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်ပြီး၊ လေယာဉ်အမှုထမ်းများသည် ဖြစ်စဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သောထွက်ဆိုချက်များကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ အမြန်ဆုံးပေးပို့ရမည်။

မိမိဆန္ဒအလျောက်သတင်းပို့ခြင်း

၄၀။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုမှလွဲ၍ အခြားလေကြောင်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာများကို သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ မိမိဆန္ဒအလျောက် သတင်းပေးပို့နိုင်သည်။

၄၁။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ မိမိဆန္ဒအလျောက်ပေးပို့သော သတင်းပို့သူသည် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း ထိုသူ၏သဘောတူညီမှုကိုမရလျှင် မဖော်ထုတ်ရ။

၄၂။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ မိမိဆန္ဒအလျောက်သတင်းပို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးအရ သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ တရားစွဲဆိုမှုမပြု လုပ်ရ။ မိမိဆန္ဒအလျောက် သတင်းပို့သောစနစ်သည် အပြစ်ဒဏ်မသင့်စေရ။

၄၃။ မိမိဆန္ဒအလျောက်သတင်းပို့သူသည် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းကို ကာကွယ်ပေးရာ၌၎င်း၏ ဥပဒေမဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပေါ့ဆစွာဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် သိလျက်နှင့် ဥပဒေကို ချိုးဖောက်ခြင်းစသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

အထူးကာကွယ်ထားသော သတင်းအချက်အလက်

၄၄။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက် ပျက်စီးမှုစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်ကိစ္စမှလွဲ၍ အောက်ဖော်ပြပါ မှတ်တမ်းများကိုလျှို့ဝှက်စွာထိန်းသိမ်း ထားရမည်-

(က) လေယာဉ်ဦးပိုင်း အသံဖမ်းစက်၊ ပုံရိပ်ဖမ်းစက်နှင့် ၎င်းတို့၏စာရေးထားသော မှတ်တမ်း၊

(ခ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ သိမ်းဆည်းထားသော မှတ်တမ်းများ-

(၁) လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ထွက်ဆိုချက်များ၊

(၂) လေယာဉ်၏ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ဆိုင်သော ကဏ္ဍအားလုံး၊

(၃) မတော်တဆထိခိုက်မှုတွင်ပါသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ဆေးမှတ်တမ်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စ၊

(၄) လေကြောင်းထိန်းဌာနမှ အသံဖမ်းစက်နှင့် ၎င်း၏စာရေးတင်ထားသော မှတ်တမ်းများ၊

(၅) မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးသူများ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုနှင့် လေယာဉ်ပျံသန်းမှုမှတ်တမ်းတင်စက်မှ သတင်းအချက်အလက်များ၊

(၆) နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်း။

ကြားဖြတ်ဖော်ပြချက်

၄၅။ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်ပြီး ၁၂ လ အတွင်း မထုတ်ပြန်နိုင်လျှင်၊ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ ကြားဖြတ်ဖော်ပြချက်ကို လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ပေးရမည်။

၄၆။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် ကြားဖြတ်ဖော်ပြချက်များကို အောက်ဖော်ပြပါနေရာများသို့ ပေးပို့ရမည်-

(က) သက်ဆိုင်သောဌာနများ၊

(ခ) မတော်တဆထိခိုက်မှုကို တိုက်ရိုက်စိတ်ဝင်စားသောနိုင်ငံများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ချုပ်၊

(ဂ) မတော်တဆထိခိုက်မှုတွင် လူအသေအပျောက်များသော သို့မဟုတ် ထိခိုက်ဒဏ်ရာအရများသော နိုင်ငံများ။

၄၇။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် ကြားဖြတ်ဖော်ပြချက်ကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်စေရန် ဖော်ပြပေးရမည်။

စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူး၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးချက်အပေါ် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်း

၄၈။ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမထုတ်ပြန်မီ၊ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် ထူးခြား၍အထောက်အထားခိုင်လုံသော မှတ်ချက်များရရှိစေရန်၊ မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှုနှင့် သက်ဆိုင်သောဌာနအဖွဲ့အစည်းနိုင်ငံတို့ထံ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်းကို ပေးပို့ရမည်။

၄၉။ အများပြည်သူသိစေရန် ဖြန့်ဝေထားသည်မှလွဲ၍ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန၏ သဘောတူညီမှုမရဘဲ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်းကို မည်သူမျှဖြန့်ဝေခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အသိပေးခြင်းမပြုလုပ်ရ။

စုံစမ်းစစ်ဆေးချက် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာ

၅၀။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ အောက်ပါနေရာများသို့ နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာကို အမြန်ဆုံးပေးပို့ဖြန့်ဝေရမည်-

(က) သက်ဆိုင်သောဌာနများ၊

(ခ) မတော်တဆထိခိုက်မှုကို တိုက်ရိုက်စိတ်ဝင်စားသောနိုင်ငံများ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ချုပ်၊

(ဂ) နိုင်ငံသားများ သေဆုံးခဲ့သော သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုရှိသော စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံများ၊

(ဃ) လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာန၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များအရ၊ မတော်တဆထိခိုက်မှုကို တိုက်ရိုက်စိတ်ဝင်စားသောအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊

(င) မတော်တဆထိခိုက်မှု ကာကွယ်တားဆီးရေးအတွက် အများပြည်သူသိရန် အမြန်ဆုံး လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနမှ ဖော်ပြပေးခြင်း။

၅၁။ (က) အပြစ်ပေးရန် သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိမှုနှင့်ဆိုင်သည့် တရားစွဲဆိုမှုများတွင်စုံစမ်းစစ်ဆေးချက် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာကို သက်သေအထောက်အထားအဖြစ် အသုံးမပြုရ၊

(ခ) စုံစမ်းစစ်ဆေးချက် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာပါတွေ့ရှိချက်၊ ဖြစ်ပွားရသောအကြောင်းအရင်း၊ သွယ်ဝိုက်ပတ်သက်သည့် အကြောင်းတို့ကို အပြစ်တင်ခြင်း သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိခြင်းတို့အဖြစ် အဓိပ္ပာယ်မကောက်ယူရ၊

(ဂ) စုံစမ်းစစ်ဆေးချက် နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာပါ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုထောက်ခံချက်များကို အပြစ်တင်ခြင်း သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိခြင်းတို့အဖြစ် အဓိပ္ပာယ်မကောက်ယူရ။

ဘေးကင်းလုံခြုံမှု ထောက်ခံချက်

၅၂။ ကြီးမားသောမတော်တဆထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး မည်သည့်အဆင့်တွင်မဆို၊ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် လေကြောင်းဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုကိုမြှင့်တင်ရန် မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ကြီးမားသောမတော်တဆထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သောမတော်တဆဖြစ်ပွားမှု ကာကွယ်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များအပါအဝင် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အကြံပြုထောက်ခံချက်ကို သင့်လျော်သောအဖွဲ့အစည်းသို့ပေးပို့ရမည်။

၅၃။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် ၎င်း၏ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော ဘေးကင်းလုံခြုံမှုထောက်ခံချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို လိုအပ်ပါကအခြားသက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်ဝင်နိုင်ငံ(များ) ၏ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ ဆက်သွယ်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်းဖြင့်အကြောင်းကြားရမည်။ ထို့အပြင် အဖွဲ့ချုပ်၏ မှတ်တမ်းများနှင့် အကျုံးဝင်ပါက အဖွဲ့ချုပ်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

အခန်း(၇)

အထွေထွေ

သက်သေပြဆိုရန်တာဝန်

၅၄။ ဤနည်းဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်လျှင် သက်သေထွက်ဆိုရန်တာဝန်ရှိရမည်။

အကျိုးသက်ဆိုင်မှု ဆန့်ကျင်ခြင်း

၅၅။ လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသည် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို ယုံကြည်မှုရစေရန် ထိုအာဏာပိုင်နှင့်၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များသည်အမှန်တကယ် သို့မဟုတ် ဖြစ်တန်ရာရှိသော စိတ်ဝင်စားမှုကွဲလွဲခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

၅၆။ ဤနည်းဥပဒေများ၏ နောက်ဆက်တွဲ ဇယား-၂ ပါ နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ် ဖောက်ဖျက်သူမည်သူမဆို ဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ အရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရမည်။

၅၇။ မြန်မာနိုင်ငံ လေယာဉ်အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သောအမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ဤနည်းဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သ၍ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

သန့်စင်မောင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
ပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ဇယား(၁)

အခန်း(၄)

မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း

စတင်အကြောင်းကြားရာတွင် ပါဝင်ရမည့်အကြောင်းအရာများ

၁။ နောက်ဆက်တွဲ- ၁၃ ၏ သီးခြားသတ်မှတ်ချက်အရ စတင်အကြောင်းကြားရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အကြောင်းအရာများမပြည့်စုံမှုကြောင့် အကြောင်းကြားမှု နှောင့်နှေးခြင်းမရှိစေရ-

(က) ကြီးမားသောမတော်တဆထိခိုက်မှုကို ACCID ၊ ပြင်းထန်သောမတော်တဆဖြစ်ပွားမှုကို INCID ဟုရေးရန်၊

(ခ) လေယာဉ်အမျိုးအစား၊ ထုတ်လုပ်သူ၊ မော်ဒယ်လ်၊ နံပါတ်၊ နိုင်ငံ၊ လေယာဉ်မှတ်ပုံတင်အမှတ်၊

(ဂ) ပိုင်ရှင်အမည်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူအမည်၊ ငှားရမ်းသူအမည်၊

(ဃ) လေယာဉ်မှူး၏အရည်အချင်း၊ ခရီးသည်နှင့် လေယာဉ်အမှုထမ်းတို့၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှု၊

(င) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်သည့် အချိန်၊ နေ့ရက်၊

(စ) နောက်ဆုံးထွက်ခွာသည့်နေရာ၊ နေ့ရက်အချိန်၊ နောက်ထပ်ဆင်းရန်လျာထားသည့်နေရာ၊

(ဆ) လေယာဉ်တည်ရှိသည့်နေရာ (လတ္တီတွဒ်၊ လောင်ဂျီတွဒ်)၊

(ဇ) ခရီးသည်နှင့် လေယာဉ်အမှုထမ်းအရေအတွက် (သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရ)၊

(ဈ) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်ပျက်ပုံဖော်ပြချက်၊ လေယာဉ်ပျက်စီးမှုအခြေအနေ၊

(ည) လေယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားသောနိုင်ငံက ဆောင်ရွက်မည့်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ၎င်းနိုင်ငံက စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကို လွှဲအပ်မည့် အဆိုပြုသည့်အခြေအနေ၊

(ဋ) မတော်တဆထိခိုက်ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် ပြင်းထန်သော မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုဖြစ်သည့်နေရာ၊ ကုန်းမြေ၊ ရေအခြေအနေနှင့် သွားနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ၊

(ဌ) မူလအာဏာပိုင်နှင့် မတော်တဆဖြစ်ပွားသည့်နိုင်ငံ၏ တာဝန်ခံစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးမှူးနှင့် မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနတို့ကို မည်သည့်အချိန်မဆို ဆက်သွယ်၍ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများ၊

(ဍ) လေယာဉ်ပေါ်တွင်ပါရှိသည့် ဘေးအန္တရာယ်ရှိသောကုန်ပစ္စည်း (အသေးစိတ်)။

၂။ မတော်တဆဖြစ်သည့်နေရာနှင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက် မြေအမြင့်၊ သဘာဝအနေအထားတို့သိနိုင်လျှင် အထောက်အကူဖြစ်သည်။

၃။ လေယာဉ်ပေါ်ရှိ လူအရေအတွက် (ခရီးသည်၊ လေယာဉ်အမှုထမ်း)၊ ဒဏ်ရာရရှိမှုအခြေအနေကို ဦးစွာသိရလျှင် အသုံးဝင်သည်။

၄။ အဖွဲ့ချုပ်/ AIG ဝက်ဘ်ဆိုဒ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ချုပ်စာတမ်း ၉၇၅၆ အပိုင်း- ၁၊ အခန်း (၄)၊ နောက်ဆက်တွဲ- ၂ တွင် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနများ၏ လိပ်စာစာရင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား(၂)

(နည်းဥပဒေ ၅၆)

	ဖြစ်မှုများ	သက်ဆိုင်သော နည်းဥပဒေ/ နည်းဥပဒေများ
၁	**မတော်တဆထိခိုက်မှု-** လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းကြားရန် သို့မဟုတ် သတင်းပို့ရန်ပျက်ကွက်ခြင်း	နည်းဥပဒေ ၁၆ (က)၊ (ခ)
၂	**မတော်တဆထိခိုက်မှုစစ်ဆေးခြင်း-** စစ်ဆေးမှုကို နှောင့်ယှက်ခြင်း	နည်းဥပဒေ ၁၉ (က)၊ (ခ)
၃	**လေ့လာသူများ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၊ အသိအမှတ်ပြု ကိုယ်စားလှယ်များ-** နည်းဥပဒေ ၂၈ ကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်လျှင်	နည်းဥပဒေ ၂၈
၄	**လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှု ဖြစ်ပွားသည့်နေရာကို လုံခြုံအောင်ပြုလုပ်ခြင်း-** မတော်တဆထိခိုက်မှုဖြစ်သည့် လေယာဉ်ကိုရွှေ့ခြင်း သို့မဟုတ် အနှောင့်အယှက်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဝင်ရောက်ခြင်း	နည်းဥပဒေ ၃၃ (က)
၅	**မတော်တဆမှုကိုသတင်းပို့ခြင်း-** မတော်တဆမှုဖြစ်လျှင် လေယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဌာနသို့ သတင်းပို့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း	နည်းဥပဒေ ၃၇
၆	**မိမိဆန္ဒအလျောက်သတင်းပို့ခြင်း-** မိမိဆန္ဒအလျောက်သတင်းပို့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အချက်အလက်များဖော်ထုတ်ခြင်း	နည်းဥပဒေ ၄၁
၇	**အထူးကာကွယ်ထားသော သတင်းအချက်အလက်များ-** အထူးကာကွယ်ထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို မည်သူမျှ ဖွင့်ထုတ်ခြင်း၊ အသိပေးခြင်းမပြုလုပ်ရ	နည်းဥပဒေ ၄၄
၈	**နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်း-** နောက်ဆုံးအစီရင်ခံစာမူကြမ်း သို့မဟုတ် ၎င်းအပိုင်းအစကို မည်သူမျှ ဖြန့်ဝေခြင်း၊ ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အသိပေးခြင်းမပြုလုပ်ရ	နည်းဥပဒေ ၄၉